

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 12 fr.

Félévre ———— 6 „

Negyedévre ———— 3 „

Egy hónapra ———— 1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vacsér- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 283. szám.

Szerda, december 9.

A munka.

Nagybecskerek, december 9.

(F) Ma kezdődik az új parlamentben a munka, amelynek hiányát — sajnos — nagyon sokat kellett nélkülöznünk a törvényhozás keretében. Vajjon ezután e tekintetben jobb lesz-e a helyzet, mint eddig volt, azt a legközelebbi jövő meg fogja mutatni, amennyiben a legelső megoldandó kérdések, indemnity, felirat és költségvetés, mind olyanok, amelyeket az ellenzéki pártok par excellence bizalmi kérdéseknek tekintenek, s amelyeknél éppen ez a körülmény sokszor a leplezett obstrukcióig ragadta az ellenzéki pártokat.

Ez valóságos rákfenéje a mi parlamenti viszonyainknak, megölője a komoly és sikeres munkának; olyan visszasság, aminőt másutt nem ismernek. Másutt a parlamenti pártok a pozitív törvényalkotás terén mérik össze fegyvereiket és vizsgálják az elhatározó ütközeteket, ellenben az állami élet mindennapi szükségleteit kielégítő indemnity és budget ugy szólnán nem is szolgálnak vita tárgyainak.

Nálunk ez ellenkezőleg szokott lenni, ami pedig amellet, hogy az alkotmányos elveknek ártalmára szolgál, teljesen céltalan is, mert — amint a tapasztalat igazolja — az ellenzéki pártoknak ilyes bizalmatlansági erőiködései a kormány pozíciójára nézve mindig közömbösek maradtak.

Hisz még ha az ellenzéki pártoknak sikerülne is az a strágesz, hogy pl. most az indemnitynak megszavazását a folyó év lejárta előtt megakadályozzák, avval bizony semmit sem érnének el. Vagy tán csak nem képzei az ellenzék, hogy a kormány az indemnity hiánya miatt le kellene mondania, s hogy az állami élet gépezete annak folytán fennakadna? Egyáltalában nem, és éppen azért, mert az állam funkcióit nem szüntetheti meg, kötelezettségeit teljesítetlenül nem hagyhatja, a kormányra nézve nem marad egyéb hátra, mint utólagos jóváhagyás

vagyis az indemnitynak előzetes föltételezése reményében az ügyeket tovább ellátni, a normális kiadásokat fedezni, a hivatalnokokat fizetni, az állami adósságok szelvényeit beváltani, szóval mindazt fölhatalmazás hiányában is megtenni, a mire tulajdonképpen a fölhatalmazás kellett volna. Végre is nem függhet az ellenzék kénye kedvétől, hogy az állam szervei funkcionáljanak-e vagy sem, s hogy egy roppant többségre támaszkodó kormány fennálljon-e vagy sem.

Az ellenzéki pártok remélhetőleg immár belátták bizalmatlansági obstrukciónak céltalan voltát, s erre nézve a választásokból is komoly tanulságot merítettek arra nézve, hogy a közvélemény mikép gondolkozik a minden munkaerőt megbénító erőszakosságokról; s azért mi azt hisszük, hogy az ellenzéki pártok legáltalában egyelőre nem fognak obstrukcióval kísérletezni, amíg komoly és higgadt elemek a hangadók és irányadók.

Az obstrukció nem módja annak, hogy az ellenzék hitelre és népszerűsége tegyen szert a közvéleményben, sőt ellenkezőleg, arra szolgál, hogy az oppositio népszerűsége jelentékenyen megcsappant. Ezt a csorbát az ellenzéki pártok csak úgy köszörülhetik ki, ha a komoly munka teljesítéséhez hozzájárulnak, ellenkező esetben azonban végkép lejárattják örmagukat, amitől bizony nem is állanak messze.

„Felső torontali ármentesítő társulat.”

— A „Torontál” saját tudósítójától. —

Nagykikinda, december 6-án.

A „Felső tor. ármentesítő társulat” decz. 5-én Nagy-Kikindán választmányi ülést tartott Rónay Jenő főispán elnöke alatt, melyen a következő tárgyak nyertek elintézését.

1. Igazgató jelentése az 1895. és 1896. évben hozott s végbefejezést nem nyert választmányi és közgyűlési határozatok mikénti végrehajtásáról, illetve az időközben tett intézkedésekről. — Tudomásul szolgál.

2. Igazgató bemutatja a gróf Szapáry Géza-féle egresi és szent péteri uradalomtól a társulat védműveire kisajátítandó és kártalanítandó földterületek iránti egyezséget. — Jóváhagyott.

3. Igazgató bemutatja a Perjámos községét a töltés megerősítéséhez szükséges anyagok kártalanítása iránt felvett jegyzőkönyvet. — Jóváhagyott.

4. Igazgató bemutatja a báró Gerliczy Ferenc deszki, ferencszállási és klárafalvai uradalmából kisajátítandó földterületek iránti egyezséget. — Jóváhagyott.

5. Igazgató bejelenti, hogy az ó-szent iváni csőáteresz csatornája elkészült. — Tudomásul szolgál.

6. Igazgató bejelenti, hogy a szegedi kir. folyammérnöki hivatal a neki múlt évben kölcsön adott terméskövet vissza dta. — Tudomásul szolgál.

7. Igazgató bemutatja a társulati pénztárnak elnök ur ő méltósága által folyó évi szeptember hó 7-én történt rovincsolása alkalmával felvett jegyzőkönyvet. — Tudomásul szolgál.

8. A tisztviselői társulat központi bizottságának felhívása, a Tiszaszabályozás nagyművének megkezdését jelképező szoborcsoportozat kibebítt utáztatának megrendelése iránt. — 150 frt. költségen megrendeltetik.

9. Igazgató bemutatja a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszteriumnak folyó évben megejtendő pótlóliquidatio alkalmával számításán kívül hagyott 79303 frt 98 kr. költség-többletnek figyelmen kívül hagyása iránti rendeletét. — Igazgató tegyen javaslatot.

10. A székelyi párhuzammú építésére vonatkozó javaslat. — 1896 t. költségvetés keretén belül.

11. Javaslat a közművességhez értő gátöröknek a kosárfonás kötelezettsége alul való felmentésük, mesterségükbe vágó foglalkoztatásuk és jutalmazásuk iránt. — Igazgató véleménye elfogadtatik.

12. Jelentés az árvédelmi anyagok biztosítása és két röze szállító-hajó beszerzése felől. — Két hajó engedélyeztetik.

13. Jelentés az ujszeged vedresházi ármentesítő társulat beolvasztására vonatkozólag. —

A „TORONTÁL” tárczája.

Tűz a falu végén.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mikor Kerekes Tóni megállott a viskó ajtaja előtt, megtapogatta a zsebét. Rendben volt minden. Még egyszer visszanézett és csak annyit szólt az egész dolgra:

— Schwamm drüber! — Es megtapogatta a zsebét még egyszer.

Kissé zihált a melle, az arca égett, pedig erős hideg volt. A két kezén kidagadtak az erek.

Futva jött hazáig. Bent a városban volt egy kis dolga.

Igen sokan járkáltak a csendes, hideg estén, alig férték a gyalogjárón. Néhol megtorlódtak és sűrű tömegbe verődtek össze.

Egy fényes kirakat előtt állanak legsűrűbben és mind többen-többen gyűlnek oda. Valaki nagy hangon kiabál.

— Melyik a tolvaj? Hol a zsebmetsző? Ki lopta el a drága aranyórámat? Echt svájci volt! Hé rendőr! Le kell tartóztatni! Fogják el!

Egy kis öreg ur toporzékolt nagy dühösen, egyre magyarásta a rendőrnek: „Még eszelőtt

egy percczel néztem az órát. Azóta eltűnt, ellopták.”

Kerekes Tóni megállott az ajtaja előtt.

Egy rossz aranyóráért, ami testvérek között sem ér többet hatvan forintnál, igazán háládatlan mesterség másfél órát futni görbe sikátorokon, amíg az ember kiér a falu végére.

Ott még át kellett mászni három kerítésen, hogy haza jusson. Közben keresztül gázolt a Nyilasiék melegágyain, amiért sorra fogja szedni holnap reggel a vén kertész az összes szenteket.

Az utolsó kerítés tetejéről lehuzott egy szál jó vastag fedél-deszkát, felkapta a vállára, a havon kigázolt a gyaloguttra, ahonnan három perc múlva hazaért.

Igy állott meg Kerekes Tóni az ajtaja előtt. Kulcs, zár, kilincs, meg más efféle cifraszág nincs azon az ajtón. Czukorspárgának az egyik végére csomót köt az ember, egy görcsöt kiüt az ajtódeszkából, azon keresztül húzza a spárgát és a másik végét rákötöti a rekeszre.

Ha azután az ember megkapja a csomót, s egyet ránt rajta, a retez félrehúzódik. Még csak a sarkánál kell megemelni az ajtót, azután fél térdrel egyet lökni rajta és okos ember bejut a Kerekes Tóni lakásába.

Hanem okos ember nem igen próbálta meg est az utat.

Félév óta talán most nyílt meg először az ajtó, most csapott be először rajta friss levegő.

Az egész lakás egyetlen szobából állott s be volt ásva a földbe. Körüle gázt hordott a gazda, hogy meleget tartson. Ettől volt benn olyan nehéz, dohos a levegő. A szoba közepén egy bádög kemence állott négy vaslábon. Egészen befogta már a rozsda, nem sokat takarították, nem is használták.

Hiába, a gazdának nem volt szüksége reá.

Más, melegebb lakást kapott a társadalom kegyelméből. A földön, a kemenczétől jobbra egy szalmazsák hever; kopott, fakó gyapot takaróval van leterítve, közel hozzá három különböző fajta ruhadarab van felakasztva egy szegre, ennyiből áll az egész szoba butorzata és felszerelése.

A lakó, Kerekes Tóni, most lépett be fél esztendő óta lakásába. Fél esztendeig „távol” volt. Az alatt nagyon jól érezte magát. Nem kopott a ruhája, meg a cipője és nem kellett dolgoznia. Pihent és ásitozott a melegben.

Leheveredett a szalmazsákjára és számot vetett magával. Hat hónap óta nincs egy krajczárja és két napja koplal.

Ma volt az első fogás és az is nyomorúságos. Mert igen nagy baj az, ha egy szegény csirkéfogó éppen aranyórárt talál elemelni. Nehéz megszabadulni tőle. Még ha ezüst volna, csak

As ügyről a miniszternek jelentés teendő, azzal a kéréssel, hogy siettesse az ügyet.

14. A földmivelésügyi miniszteriumnak átírata, hogy kiállításra felküldött tárgyak a létesítendő gazdasági muzeum czéljaira átengedtesenek. — A nélkülözhetők átengedtetnek.

15. Tallián Béla törökkanizsai közbirtokosnak nyilatkozata a kisajátítási ügyre vonatkozólag. — A többi birtokosok nyilatkozata bevárandó.

16. Haill Gusztáv társulati voltapidijas mérnöknek végkielégítés iránti kérvénye. — 180 frt megszavaztatik.

17. Nathansohn Mihály jozefovai lakosnak 9 frt 72 kr. kamathátralék leiratási iránti kérvénye. — Elutasítatik.

18. Nagy-Tószeg község előjáróságának és egyes községi birtokosainak kérvényük, hogy a nevükön nyilvántartott kamathátralékok törültesenek. — Törültesik 1 frt 22 kr.

19. Szekosán Pável valkányi lakosnak kérvénye 86 frt 01 kr. kamathátralék leiratása iránt. Leiratik 77 frt 23 kr.

20. Igazgató jelentése a belviz-társulatok bekebelezése iránt. — Igazg. főmérnök megbizatik az adatok beszerzésével.

21. Báró Gerliczy Ferencznek kérése a deszki vonalfőnöki telephon-hálózatnak czélszerűbb átalakítása iránt. — 8000 frt megszavaztatik.

22. A sárfalvai uradalmi kártalanítási ügy. — Jövábagyatik.

23. Igazgató jelentése a Marczibányi féle inségkölcsön ügyben. — A szükséges lépések megtételével egy küldöttség bizatik meg.

24. Igazgató bejelenti, hogy Urbán Iván ur választmányi tagsági és vonalfőnöki tisztségéről leköszönt. — Tudomásul szolgál.

25. Igazgató jelentése a Tisza szegedi közös tartalékalap nyereségének felosztása és kiutalása tárgyában. — Gyümölcsözőleg elhelyezendő.

26. Igazgató bemutatja a nmélt. földmivelésügyi m. kir. miniszteriumnak leiratát, melylyel társulatunk 1897. évi költségvetését küldi vissza. — Tudomásul szolgál.

27. Igazgató bejelenti városi telephon hálózatra előfizetőként jelentkezett. — Tudomásul szolgál.

28. Igazgató bemutatja a Daniel Béla nyugtársulati igazgató ellen indított perben hozott törvényszéki ítéletet. — A társulat belenyugszik.

29. A felső magyarországi közművelődési egyesületnek átírata, melyben az általa létesítendő millenniumi nemzeti alapítványhoz társulatunk anyagi támogatását kéri. — Tudomásul szolgál.

30. Az erdélyi kárpát-egyesületnek adományozás iránti felhívása. — Tudomásul szolgál.

31. Lichtenegger Gyula szegedi lakosnak

tuladna rajta valahogy. Felvénne a kopott fekete kabátját, azután beállitana az óráshoz.

As valami megszorult meesterlegénynek nézne, a ki esetleg meg akar szabadulni az idő mutatójától és legalább megfizetné az árát. Hanem az aranyórát legfeljebb a Pollák zsidó veszi meg, a Nyilasiék szomszédja.

Palinkát mér a tót napszámosoknak és a csirkefogó uraknak pénzt ad becsületes zálogra. A Tóni órájára is ad bizonyosan hat forintot, a mi soknak semmiesetre sem sok, de elégnék elég.

Kitelik belőle egy télikabát, meg egy szép vastag keszkenő.

A kabátra neki szüksége van, mert majd megveszi az Isten hidege, a keszkenőt pedig még a tavasszal ígérte Erzsinek, aki a Fischer gyárában dolgozik.

Ha pedig valami a pénzből megmarad, jó lesz kenyérre.

Mikor jól kinyújtózta magát, összetörte lábával a kerítésből kihuzott fenyődeszkát és megrakta vele a kemenczét.

A bádog tüzelő hamar kimelegedik a gyorsan égő száraz deszkától, majd az oldalán el kezd szikrázni, sziporkázni, hogy csak amugy sorozeg mindenfelől. A kis szobában meleg lesz.

Tóni kivessi zsebéből az aranyórát, betesszi a szalmassák alá, magára hussa a gyapot terítő

fizetési halasztás engedélyezése iránti kérvénye.

— Megadatik.

32. Labancz Pál nagykikindai lakosnak kamat elengedése iránti kérvénye. — Feltételeesen elengedtetik.

33. Dazsu Mihály valkányi lakosnak kamat elengedése iránti kérvénye. — Elengedtetik.

34. Dogazsia Száva szerb csanádi lakosnak leírás iránti kérvénye. — Leiratik.

35. Párván Péter ó-bessenyi lakosnak leírás iránti kérvénye. — Leiratik.

36. Dr. Erling Miklós nagyteremiai lakosnak nagykikindai ártéri birtokosnak kérvénye 14 frt 15 kr. leírása iránt. — Leiratik.

37. Gfeller Ferencznek 20 frt segély utalványoztatik.

29. 4 ideiglenes alkalmazott kér végkielégítést. — Zwölfennek egy havi fizetés engedélyeztetik.

39. Hivatalvizsgálat. Minden rendben találatott. — Tudomásul szolgál.

HIREK.

Tájékoztató.

December 10. Pancsova v. közgyűlése.
December 10. Pancsova v. közig. bizottsági ülése.
December 12. V. képviselőválasztások Nbezskereken.
December 12. és 13. Megyei All. vál. ülés.
December 14. Közig. bizottság ülés.
December 19. Bendkivüli megyei közgyűlés.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Városi közgyűlés.** A változatoság kedvéért hétfőn ismét rendkívüli közgyűlésre jöttek össze a város atyái. Krsztics polgármeester felolvastatta az alispáni átiratot, melyben tudatja, hogy választási elnökek kinevezte dr. Kiss Jánost, az igazoló választmányba pedig dr. Véghe Lajost és Szathmáry Kálmánt. A képviselőválasztások december 12-én fognak megjelenni. Összesen van 3301 választó. Miután pedig 50 képviselőt választanak az idén, 66 választóra egy új képviselő esik. A megtelebbszett virilis névjegyzéket illetőleg az alispáni határozat értelmében Gradnalicza és Oppova negyedközségek töröltettek, Hirtenstein M. és Bencze a rendes, Machalek Dezső pedig a póttagok sorába felvétetett. Választási helyeknek a képviselőtestület a következőket jelölte ki:

- I. k. németvárosi olvasóegylet.
- II. k. Ellmer-féle vendéglő.
- III. k. Belváros. Városháza nagyterme.
- IV. k. Csontika. Dimitrievics György-féle ház.
- V. k. (Gradnalicza). Gruncsics-féle ház.
- VI. Oppova I. Jovanovits Nika féle ház.
- VII. Oppova II. Szerb iskola-épület.
- VIII. Budzsák. Radojsits Tósa ház.
- IX. Amerika és Budzsák. Kaszinó-épület.
- X. Muzsalya. Iskola-épület.

és a falnak fordul, hogy ne lássa a sötétben a szikrát szóró kemenczét. Félálomban megegyeszer elsorolja magának, hogy mit fog abból a pénzből vásárolni, amit az óráért kap, a szép Erzsinek, a szeretőjének.

Es elgondolja, hogy milyen boldog lesz azzal Erzsivel és milyen boldogok lesznek mind a ketten. A kemencze pedig szikrázott tovább és pattogott benne a száraz fenyődeszka.

Jókor reggel, pitymallatkor mennek a leányok a gyárba. Láruk alattgropog a sár, amit vékony jégkéreggel vont be az éjszakai fagy. Csipős, hideg szél fu végig az utcán és a leányok tarka kendőjüket szorosabban huzzák magukra.

— Hallottál valamit az éjjeli tüzről Erzsivel? kérdezi egy vörös kendős, sápadt arcú leány a másiktól.

— Nem én. Semmit sem hallottam. Hol égett? Ferkó beszélt valamit?

— Azt mondják, hogy itt a város végén a „petrezselymesek“ kertjén tul égett le egy ház. Belülről gyult ki, s minden oda égett, a mi benne volt. Csontokat, meg egy aranyórát leltek benne. Ugy lehet, oda égett valaki.

— Legalább nem fázik ebben a nagy szélben! mondja a szép Erzsivel s összehuzza fején a tarka kendőt.

Asután nem beszélnek többet a tüzről.

— **A vármegyei központi hitelszövetkezet** üzletészeiből Duchnitz Miksa és társai, az ittebei kenderesi uradalom birtokosai 40 darabot jegyeztek. Örömmel közöljük e tényt, mint annak jelét, hogy a kizárólag kisbirtokosok és kisparosok érdekében megalakult hitelszövetkezet anyagi erejének növelését a nagybirtok is feladatának ismeri.

— **Színházi hírek.** Ma este „Hoffmann mesei“ opera kerül színre, holnap pedig Follinus pompás vigjátékában, az „Öreg“ben bucsuzik el a Peterdy-szintársulat a becskereki közönségtől. A holnapi előadásnak lesz még egy kis helyi nevezetessége is. Az első és második felvonás közben ugyanis Fodor Ilona kisasszony egy csinos keringőt énekel, melynek czime „Gyurkovics leányok“, szerzője pedig Frankl Géza úr, a nagybecskereki honvédszászlóalj fiatal hadnagya. A második és harmadik felvonás közben ugyancsak a hadnagy ur szerzeményét az „Elmondanám...“ kuplét, Miklósy Gyula, a kedvelt komikus adja elő. Mindkét zeneszámhoz Sz. Szigethy Vilmos hirlapíró irt szöveget.

— **Az igazságügyminiszter családi ünnepe.** Erdély Sandor igazságügyminiszter vasárnap ritka szép családi ünnepet ült: a maga s feleségének, született Halász Jolánnak ezüst menyegzőjét és leányának, Magdának esküvőjét gádi Pálffy Elemér verseczi főispánnal. A násznép az igazságügyminiszternek pipa-utcai lakásán gyülekezett, s onnan ment el teljes díszben délutáni fél 4 órakor a Kálmán téri anyakönyvvezetői hivatalba. Itt Kühnel Gyula anyakönyvvezető a szokásos kérdések és feleletek után házasságnak nyilváníttotta s lendületes beszéddel üdvözölte a fiatal párt. Mint tanuk Karap Ferenc főrendiházi tag és Pottyondy Ferenc szerepeltek. A polgári házasságkötés után a fényes nászmenet fél 6 órakor megérkezett az egyetemi templomba, a mely zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, főképpen hölgyekkel. A templomba a vőlegény és menyasszony együtt jöttek; tiz nyosolyó lány kísérte őket az oltár elé: Erdély Zsuzsa, Erdély Ilonka, Mayer Margit, Wilecs Erna, Kovács Ilonka, Kétly Aranka, Kétly Anna, Györgyházy Ilona, György Ilonka és Rikosi Leuke. A mátkapár belépésekor a kóruson az operaház férfikarából válogatott kvartett nászdalt énekelte. Es alatt lépett az oltár elé nagy papi kísérettel Dessewffy Sándor csanádi püspök, a ki az ének elhangzása után meleghangu, szép beszédet mondott, először a fiatal párhoz intézvé szavait, azután a menyasszony szüleikhez, a kik tegnap ünnepelték házasságuk huszonötödik évfordulóját. A püspök beszéde után a jubiléus párt megáldotta s csak ezután a megható ünnep után esküdtött egymásnak az oltár előtt örök hűséget Pálffy Elemér és Erdély Magda. Este a násznép és a meghívott vendégek fényes lakomára gyültek össze a Kontinentál szálló termében, a hol éjjel utánig együtt voltak és ünnepelték egy jubiléus minisztert és feleségét, valamint az új házaspárt is. Az igazságügyminiszterium összes személyzete a minisztert ezüstlakodalma alkalmából egy albumba kötött üdvözlettel lepte meg, melyet az egész miniszterium aláirt, még a szolgasemélyset is. A fiatal pár ma reggel utazott haza Verseczre.

— **Segédjegyző választás.** Tisza Hegyesen a megtartott választáson Takács Akos nagykikindai körkórházi gondnokot választották meg segédjegyzővé szavazattöbbséggel.

— **Vidéki hirlapírók szövetsége.** Szegedről írják: A vidéki hirlapírók tavalyi kongresszusán felmerült terv, hogy a vidéki zsurnalisztikának egy olyan egységes szervezetet kellene teremteni, mely egyrészt a testületi szellemet megerősítene, másrészt pedig a vidéki sajtó tagjainak és hozzátartozóiknak nyugdíjat és segélyt biztosítana, — egy a tegnapi napon itt megtartott szűkebb körű értekezleten a megvalósulás stádiumába lépett. Kulinyi Zsigmondnak, a Szegedi Napló szerkesztőjének meghívására több vidéki napilep szerkesztője jött el Szegedre, köztük: Szávay Gyula (Győri Hirlap), Barát Armin (Temesvárer Zeitung), Lankei Lajos (Pécsi Napló), Palócz Lajos (Szegedi Híradó) s ezek határozattal kimondták a Vidéki hirlapírók szövetsége megalakítását, melynek keretében külön segély- és nyugdíjalapot fognak létesíteni. A szövetségnek csakis hivatásos hirlapírók lehetnek tagjai, kik legalább három éve állanak a sajtó szolgálatában. Az alapszabályok kidolgozását három tagu bizottság vállalta magára, mely mintegy száz vidéki szerkesztőt és újságíróat december 27-ére Budapestre alakuló közgyűlésre fog egybehívni. Az új szövetség érdekében az egyes vidéki központokban már az új év elején élénk propagandát szándékosnak megindítani.

— Erkel László †. Erkel László, zene-művész 53 éves korában Pozsonyban meghalt. Az elhunyt harmadik fia volt Erkel Ferencnek és bátyja Erkel Sándornak. Már kora ifjúságától kezdve a zenének szentelte minden idejét, tagja volt a budapesti fiharmonikusok társaságának; 1867-ben és 1868-ban, mint a gyulai dalegyesület karmestere, Aradon és Debreczenben a dal-ünnepen nagy kitüntetésben részesült az egyesülettel együtt, Békés-Gyuláról, hol később mint zenetanár élt, 1870-ben Pozsonyba költözött, hol mint kitűnő songoratanár és kitűnő tudásu muzsikust ismerték. Koporsóját — özvegyén és árvái kivül — nagyszámu közönség követte a pozsonyi Szent-András temetőbe.

— Letartóztatott nyomda igazgató. A községi nyomda részvénytársaság igazgatóját, Engel Adolfot tegnap este a fővárosi rendőrség a szegedi rendőrség megkeresésére letartóztatta, Engel, mielőtt Budapestre ment, tulajdonosa volt a szegedi Panama ügybe belekevert nyomdának. A szegedi ügyesség kérte a törvényszéktől Engel letartóztatását, de kérésével elutasított. Az ügyesség felebbezett és most a kir. tábla ítélete alapján és a szegedi rendőrség megkeresésére abban a pillanatban tartóztatta le, a mikor Szegedre akart utazni. A letartóztatott nyomdaigazgatót a rendőrség ma szállította Szegedre.

— Brutális férj. Czernyáról jelentik, hogy ott Bambach János a minap berugott áhapatban összetűzött a feleségével, miközben addig ütötte-verte a védtelen asszonyt, hogy az rövid idő múlva eszméletlenül rogyott össze és kiadta lelkét. A brutális férjet elfogták és beszállították a szombolyai járásbíróhoz.

— Családi tragédia. Megrendítő gyilkosság történt Szombathelyen: Peták százados agyonlőtte fiatal feleségét és veszedelmesen megsebesítette felesége udvarlóját, Korb báró és Beszerédj huszárhadnagyokat. Tegnapelőtt este még barátságosan látták együttéssálni a férjet, az asszonyt és Korb bárót, a ki vacsora után Beszerédj hadnaggyal együtt Peták századosékhöz ment teára. Teázás közben az asszony egy pár elejtett szava miatt a férj rettenetes haragra lobbant és valósággal magán kívül volt, a mikor a két hadnagy az asszony védelmére kelt. Petákné sirva futott át a másik szobába és rögtön utána kisietett a százados is. A két hadnagy már el akart menni a családi jelenet elől, a mikor a szomszéd szobából revolverlövés hangzott át. A tisztek ijedten rántották föl az ajtót s rávetették magukat Petákra, a ki kezében a füstölő revolverrel hadonásott. Felesége a pamlagon hevert és rózsaszín selyemruháját vörösré festette kiomló vére. A két tiszt jóformán szemügyre sem vehette a rémes látványt, a mikor Peták százados második golyója Korb báró hadnagyot terítette a földre. Beszerédj hadnagy, a ki leroskadt barátja segítségére sietett, nem vette észre, hogy Peták a falról hirtelen lekasztotta élesre fent kardját és csak akkor vetette magát a dühöngőre, a mikor első csapása fejét érte. Hosszas, elkeseredett küzdelem után sikerült a százados kezéből kicsavarnia a kardot, a mire a dühöngő megsemmisülten rogyott egy karosszékre. A meggyilkolt asszony Esterházy herceg nyugalmazott jószágigazgatójának, Diwald volt magyar pénzügyminiszeri tanácsosnak híres szép lánya, a kit a százados négy évvel ezelőtt vett el. Peták százados a reggeli vonattal Sopronba utazott, hogy a hadbírósnál jelentkezék.

— Vásár Temesvárott. Az idei temesvári Szent-Miklós országos vásár, mint lapunkat értesítik, folyó évi december hó 17-étől bezárólag december hó 21-éig fog megtartatni.

Színház.

A bőregér.

— Ligeti Mari jutalomjátéka. —

Strausz örökifju mesterműve szombaton nagyszámu, előkelő közönséget vonzott a színházba. A telt ház mostanában fehér holló számba megy s így mi sem természetesebb, mint az, hogy az emberek szerfelett örülnek annak, ha nem látnak maguk előtt unatkozó és ásitózó embereket, hanem világos bluzos, ragyogó szemű szép nőket. Az örvendő közönség nem kritizál. Szombaton sem kritizált a hallgatóság (egy-két szokimondó ember kivételével) pedig lett volna min, hanem megtapsoltak minden szép áriát és jóízű nevettek a legkopottabb vicczeken is. A tapsból bőven kijutott minden egyes szereplőnek. Ligeti Marit (Rosalinda) tisztelői virágokkal és egyéb ajándékokkal halmozták el.

Tricoche és Cacolet.

Ez a kacagató bohózat, melyen vagy két évtized óta kaczag a nevetni szerető publikum, tegnap is megtette kötelességét. Régen hallottunk olyan szivből jövő nevetést, mint tegnap este, kár, hogy nem voltak többen, akik mulattak. A két ügyes kompanistát Havasi és Miklósi játszották, pompás kedvvel s a közönség állandó derültsége mellett. Jók voltak még Bátor, Tuboly Klementin, Sárdy és Lánghné.

Legujabb hírek.

A közigazgatási bíróság bírái.

Budapest, december 8. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot teszi közzé:

Magyar miniszterelnökömnek a miniszterium nevében tett előterjesztésére, az 1896. évi XXVI. t.-cz. alapján 1897. január 1-ével felállítandó közigazgatási bírósághoz Leóvey Sándor vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi miniszteri tanácsos, dr. Krajsik Ferencz budapesti köz- és váltóügyvédet, Szentkirályi Lajos ítélőtáblai bírót, Bornemissza Bertalan keresk. miniszteriumi osztálytanácsost, Dékány Mihály földmívelésügyi miniszteriumi osztálytanácsost, dr. Vasdényei Géza szabadkai törvényszék ielnököt, Tóth Dezső biharvármegyei tisztifőügyész és dr. Moldoványi István köz- és váltóügyvédet és Tolna vármegye tiszteletbeli ügyészét ítélőbírákká kinevezem.

Kelt Bécsben, 1896. évi december hó 4-én.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

Berzsenyi ünnep.

Szombathely, decz. 8. Ma leplezték le fényes közönség jelenlétében Berzsenyi Dániel szobrát. Az ünnepélyen részt vett ugyszólván egész Vasvármegye intelligenciája megjelent azon továbbá az Akadémia, Kisfaludi, Petőfi és számos más irodalmi társaságok küldöttsége is. Az ünnepet a szombathelyi dalárda nyitotta meg a Hymnusz eléneklésével, mire Károlyi Antal alispán, a szoborbizottság elnöke üdvözölte a vendégeket. Nagy hatást keltett Szávay Gyula remek ódája, melynek elhangzása után Dallos József olvasta fel tanulmányát Berzsenyiről. Ezután a képviselt tudományos és irodalmi társaságok kiküldöttjei mondták el alkalmi beszédeiket. A diszteremből a szobor elé vonult a közönség; itt folyt le az ünnep második része. A városház előtti parkban, a hol a szobor áll, minden talpalatnyi helyet megtöltött a közönség. A park zászlókkal és drapériákkal volt díszítve. Károlyi alispán zugó éljenzés között lépett az emelvényre, a hol ismét lelkes beszédet mondott, átadván a szobrot Szombathely városának. Beszéde közben leहुल a szoborról a lepel, mire körülbelül tíz perczig tartó éljenzésben nyilvánult a közönség viharos lelkesedése. Ezután Szombathely város polgármestere átvette a szobrot. Délután Reiszig főispán fényes lakomát adott.

Öngyilkos tüzerőnkéntes.

Budapest, decz. 8. Tegnapelőtt délután a keleti expressz-vonat Nagymaros és Visegrád között a nyílt pályán hirtelen megállott. Az utasok ijedten ugráltak ki a kocsikból, megnézni hogy mi történt. A vasuti személyzet a gépkerekei között véres holttestet pillantott meg. Vizsgálatot indítottak s kitűnt, hogy Hillmayer nevű tüzerőnkéntes a szerencsétlen, a ki öngyilkossági szándékból vetette magát a robogó vonat elé, a mely d-rabokra szaggatta.

Girardi megőrült.

Budapest, decz. 8. Bécsből telefonozták a B. H.-nak: A rendőrség intézkedett,

hogy Girardi Sándort, a híres német kó-mikust, elmeógyógyintézetbe szállítsák.

Girardi magánéletéből már huzamosabb idő óta mindenféle furcsa hir keringett s a beavatottak már régóta tartották tőle, hogy katasztrófa lesz a vége a dolognak. Különös viselkedése miatt neje, Odillon Helén már régebben válópört indított ellene, de mindkettőjük barátjai közbevetették magukat s el is érték azt, hogy Girardiné visszavonta való keresetét.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 9-én.)

Budapest, decz. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen Pulszky Agost előadó betérjesztette a felirati bizottságnak a trónbeszédre adandó válaszfelirat javaslatát.

Apponyi Albert gróf a maga és elvtársai nevében külön felirati javaslatot terjesztett a Ház elé. A felirati javaslat tárgyalását a pénteki ülés napirendjére tűzték ki; a legközelebbi ülést pedig az elnök holnapra tűzte ki, és evvel a mait berekesztette.

A szabadelvűpárt felirata.

Budapest, decz. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvűpárt válaszfeliratának tervezete, melyet a képviselőház mai ülésén a felirati bizottság betérjesztett, visszapillantást vet a lefolyt millenniumra és lendületes szavakban emlékezik meg azon lélekemelő ünnepekről, melyeket a király nemzetével együtt ült. Azon körülmény, hogy a trónbeszéd a külügyi helyzetre vonatkozó kijelentéseket nem tartalmazott, nemcsak hogy nyugtalanságot nem keltett, hanem ellenkezőleg megnyugtatta az országot, mert ebből kiviláglik, hogy az 1892—1897. évi országgyűlést bezáró trónbeszéd óta a külügyi helyzetben változás nem állott be. A mi az Ausztriával kötendő vám- és kereskedelmi szövetséget illeti: a szabadelvűpárt mellette foglal állást és elfogadja a jogos kvótát, de a monarchia másik államának tulesigázott, jogtalan követeléseit nem fogadhatja el.

Tüntetés Sztambulov gyilkosai mellett.

Budapest, decz. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, a bolgár rendőrség nagy előkészületeket tett azon tüntetések megakadályozására, melyeket december hó 21-ére terveznek, midőn a Sztambulov volt bolgár miniszterelnök gyilkosainak bűnpörtét tárgyalják.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 9. (A becskereki Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.05—06, tengeri május—juniusra 3.95—96, zab tavaszra 5.91—92, repceze 11.20—30. Buzában a kínálat gyenge, vételkedv lanya, forgalom 8.000 mm., készáru csak néhány kajczárral olcsóbb.

Városi színház.

Nagy-Becskerek, szerda 1896. december 9-én Nocker János ur szives közreműködésével. Lánghné Erna és Lángh Ödön jutalomjátéka. Offenbach legremekebb klasszikus műve.

HOFFMANN MÉSÉI.

Regényes opera 4 képpen. Irta: Jules Barbier. Zenéjét szerző: Offenbach. (Rendező: Lángh. Karnagy: Kún.

Kezdeté este fél 8 órakor.

Legalkalmasabb és legolcsóbb karácsonyi ajándék! Hatóságilag engedélyezett végeladás!

A felosztott női ruhatermemből még visszamaradt selymek, ruhaszövetek, csipke, gyöngy és egyéb diszítések, női confectionok a beszerzési áron alul rendkívül olcsón végeladatnak.

1136-61

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

10103. tkvi sz. 1896.

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gockler szül. Pfneiszl Klára nagybecskereki lakos végrehajtónak Gockler Lajos nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 14 frt 50 kr. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területében levő nagybecskereki 5734. sz. tkvi 1604—1605/a. hrsz. 2695. ö. sz. ház 280 □-öl beltelekkel az 1881. évi LX. t. cz. 156. §. alapján egészben, tehát a végrehajtáson kívül álló Gockler szül. Pfneiszl Klára tkvi társtulajdonos jutaléka is 1234 frt kikiáltási árban 1896. évi december hó 29-én (huszonkilencz) délelőtt 10 órakor ezen kir. trvszék telekkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 123 forint 40 krajczárt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 ig. min. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tszék tkvi hatóságánál, 1896. október 14-én.

Hniczky,
kir. tszéki bíró.

1137-1-1

59276. sz. 1896.

Torontál vármegye alispánja.

Pályázati hirdetmény.

N.-Becskek rend. tanácsu városban megválasztott tisztviselők megbízatása folyó év végével lejárván, a választás útján beöltendő s alább nevezett állásokra ezennel pályázatot hirdetek:

Egy polgármester, javadalmazása 2000 frt fizetés, 400 frt lakbér.

Két tanácsnok, javadalmazása egyenként 1000 frt fizetés, 200 frt lakbér.

Egy számvevő, javadalmazása 1200 frt fizetés, 200 frt lakbér.

Egy ügyész, javadalmazása 800 frt fizetés.

Egy mérnök, javadalmazása 1000 frt fizetés, 200 frt lakbér és 80 frt irodaátalány.

Egy pénztárnok, javadalmazása 1000 frt fizetés, 200 frt lakbér.

Egy ellenőr, javadalmazása 900 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy alkapitány, javadalmazása 900 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy közgyám, javadalmazása 800 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy adóügyi előadó, javadalmazása 800 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy pénztári tiszt, javadalmazása 800 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy rendőrbiztos, javadalmazása 800 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy városgazda, javadalmazása 800 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Egy levéltárnok, javadalmazása 600 frt fizetés, 150 frt lakbér.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásokra pályáznak óhajtanak, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. 74. §-ában, illetőleg az 1883. évi I. t. czikkben előirt minősítvényüket és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó évi december hó 27-ig bezárólag alulírottához nyújtsák be.

A jelenleg alkalmazott tisztviselők minősültsége igazolva lévén, a kérvények ebbeli felszerelése nem szükséges.

N.-Becskek, 1896. évi nov. hó 30 án.

Dr. Dellimanics Lajos,

1139-2-1

alispán.

3045. tkv. szám. 1896.

1129-1-1

Arverési hirdetmény és feltételek.

Az alibunári kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint az első tor.-szécsányi takarékpénztár végrehajtónak Zsivkov Szofra kis-margittai lakos ellenében fennálló 40 frt tőke, ennek 1895. évi július hó 20-tól járó 6% kamata, 5 frt 5 kr óvási, 1/3% váltódíj és 12 frt megállapított költség kielégítése végett a bírói árverés a végrehajtást szenvedőnek, valamint az 1884: LX. t. cz. 156. §. alapján Zsivkov Vema, Milan, Lyubicza, Miléva, Pijada, Drága, Milka és Lázár nevén álló a kismargittai 229. sz. tkvben foglalt a következő ingatlanokra:

1.) 63. ö. i. sz. ház és 300 □-öl ház helyre 238 frt; 2) 2. dülő 75. hrz. 2 hold I. oszt. szántóra 144 frt; 3) 2. dülő 75. hrz. 2 hold I. oszt. szántóra 151 frt; 4) 3. hrz. 1^{oo} h. III. oszt. szántóra 73 frt és 5) 40. hrz. 796 □-öl szőlőre 64 frt megállapított kikiáltási ár mellett elrendelte 1896. évi december hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor Kis-Margitta községhezánál meg-

tartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

2. Az árverelni szándékozó köteles az árverést megelőzőleg a bírói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt 1) 23 frt 80 kr, 2) 14 frt 40 kr, 3) 10 frt 20 kr, 4) 7 frt 30 kr és 5) 6 frt 40 krt készpénzben, vagy ovadékképes papirokban letenni, vagy annak bírói letétbe helyezését igazolni.

3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, mindenkor a leütés napjától számítva és pedig az első részletet egy hó, a másodikat 2 hó, a harmadikat 3 hó alatt a pancsovai m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárba az 1881. évi 39.425. sz. I. M. R. 6, 7. és 8. §§-ai értelmében lefizetni.

4. A vétel után járó kincstári illeték a vevőt terhelik:

5. Az árverés jogerőre emelkedése után ha a törvényes határidőben utóajánlat nem tétetik, a vevőnek „Vételi bizonyítvány“ fog kiadatni, a melynek alapján az 1881. évi 60. t. cz. 181. §-ban foglalt intézkedés fentartása mellett a megvett ingatlant birtokába veheti, — a tulajdonjognak bekebelezése pedig a vételár teljes lefizetése után hivatalból fog elrendelteni.

6. A megállapított árverési feltételek ezen kir. jbirósági irattárnoknál s a nevezett község előljárásnál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

7. Az árverési kérvény költségei 8 frt 80 krban állapittatnak meg.

8. Utasittatik egyuttal a végrehajtató, hogy ezen árverési hirdetmény mellékelt kivonatát tegye közzé és ennek megtörténtét igazoló lappéldányt mielőbb ide mutassa be.

9. A további feltételekre nézve az 1881: 60. t. cz. 149., 150., 164., 172., 174 és 181—187. §-ainak intézkedései irányadók.

Alibunáron, a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságánál, 1896. évi július hó 30. napján.

Kinaszevics,
kir. albiró.

Életnagyságu

arczkep

krétarajzban.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban. 1095-106

Tessék árjegyzéket kérni.

KOHN DÁVID, Budapest, Károly-körut 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

Legszebb szobadisz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék

karácsony és újévre.